

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS
DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Número 30 - segona època - Maig 2000

PAPIERS

del secretariat

Compartir objectius per implicar-se

Complicitat i participació.

Tenir espais i temps on el «nosaltres» pugui ser, deu ser del tot imprescindible. La gràcia no està en el mot, sinó en la idea de *nosaltres* per no fer, de res, una croada individual.

Diuen que no n'hi ha prou en participar, cal implicació. Ens podem preguntar, però, quins són els requisits necessaris i imprescindibles per aconseguir la implicació que es demana? Si ho entenem bé, deu ser poder treballar des de dins, aconseguir complicitat amb els companys de treball i que funcioni el llenguatge no verbal. I deu ser, també, treballar en la confiança i amb la consciència que la pròpia feina és útil, que no cau en un sac foradat i que, d'una manera o altra, és pugui notar –més o menys explícitament– el reconeixement de l'altre. Veure que en l'error no hi ha el fracàs, sinó l'assaig per a un fer millor contribueix a fer créixer la confiança. D'altres vegades ja hem comentat que no podem exigir als altres el que, nosaltres som incapaços d'abastar. Exigir-ho és manca d'humilitat, d'empatia i/o de moltes altres coses que

deuen ser tota aquella llista inabastable de valors que tots volem integrar. Participar deu ser compartir el projecte amb algú altre, i la voluntat de ser-hi cada vegada més a prop és estimar-lo. Si no som capaços d'estimar, d'estimar-nos i de sentir-nos estimats per allò que fem o anem fent, amb més o menys encert, difícilment podem creure en allò que es fa, com tampoc creure que val la pena de fer-ho en aquest dia a dia, a vegades, tan feixuc amb aquesta lluita aferrissada i a contracorrent, amb aquests nois i noies que veiem situats en un futur, ja no tan llunyà.

Perquè, allò que cadascú anem fent és el granet de sorra que cal aportar per anar obrint camí. Un camí llarg i sense fi, utòpic a voltes, per tant, lluny i inabastable, però necessari per encisar-se en un demà millor per als qui hi hagin de viure.

parlem de:

- 2 Entrevista.**
Txaro Iraeta
- 4 Al bell mig d'un barri jueu**
- 5 La participació del professorat.**
EP Balmes
EP Mataró
EP Terrassa
EP Sant Antoni
- 9 Política 1.**
Xavier Gilabert

Un projecte innovador. O revolucionari?

Parlem amb Txaro Iraeta.

Txaro Iraeta, nascuda a Euskadi, llicenciada en Geografia, és la directora d'ALMEN, una ikastola-cooperativa de Eskoriatza (Gipuzkoa). Té diversos màsters i cursos d'especialització en Organització i Gestió. Actualment, participa en un procés de convergència de totes les ikastoles del seu entorn per configurar un projecte d'una envergadura més gran.

Què és Almen?

Almen és una ikastola –cooperativa integral– ubicada a Eskoriatza (Guipúscoa). Té 90 professors i 1200 alumnes de totes les etapes del procés educatiu. Educació infantil (des dels 0 anys), primària, ESO i tres modalitats de batxillerat. També hi ha cicles formatius.

Quin és el projecte educatiu?

Almen té una interessant trajectòria educativa. El seu caràcter innovador l'ha portat a protagonitzar importants projectes en el camp educatiu. Avui, l'educació centrada en valors i la renovació del sistema de gestió són els projectes que estan en procés de transformar profundament la seva organització i funcionament.

Com enteneu la participació del professorat?

De sempre, aquest ha estat considerat un aspecte de gran importància. Som una cooperativa. Els socis som els professors i els pares i això ens porta a entendre que la ikastola és la nostra empresa i que som nosaltres, els professors, els qui l'hem de tirar endavant.

Com penseu l'escola, per aconseguir-ho?

En aquest aspecte, com en d'altres, hem tingut una gran evolució. Fa vuit anys, vam reorganitzar la ikastola per aconseguir una gestió més participativa. D'un col·lectiu de noranta professors, uns trenta tenen, sota la seva responsabilitat, equips de per-

sones amb funcions determinades. Es van delegar moltes funcions, i la pràctica ens va anar demostrant que moltes de les decisions de la nostra feina estaven a les nostres mans i no en el Consell de Direcció. Els departaments, la Mesa Pedagògica, el departament d'orientació i les ja sabudes reunions de coordinació han estat una de les pràctiques habituals d'aquests últims anys.

Com ho valoreu? Heu aconseguit més implicació del professorat?

Sí, però no! Potser, al començament, va representar un gran canvi i es va viure amb una gran il·lusió. No hi ha ningú que valori negativament la trajectòria feta perquè ha estat absolutament necessari que es produís; però, a poc a poc, sentíem que, en el fons, alguna cosa no acabava de funcionar perquè continuàvem subjectes als vicis i defectes d'una estructura jeràrquica.

Parles de responsabilitats?

Sí. El fet de pensar, malgrat tot, que uns tenen més responsabilitat que els altres, o poder estar a l'oposició; o, simplement, protestar en molts moments, la falta de compromís real d'algú... D'altra banda, els processos de treball, des de la identificació del problema fins a la seva resolució no eren massa àgils. No sempre s'assegurava que el tractament dels temes estigués en mans de qui més en pogués saber.

No n'estàveu contents?

No ho sé, eren moltes les coses que anaven generant una insatisfacció general. Teníem vies de participació però no ens sentíem del tot responsables ni de les situacions, ni de les decisions. S'havia de canviar alguna cosa.

De què depèn que hi hagi més o menys participació i/o implicació?

No hem de pensar que el problema és en les persones, en la seva falta de responsabilitat i compromís. L'important és enginyar una forma de gestió que posi en joc —que obligui a oposar en joc— les idees i el coneixement de les persones. En els centres d'ensenyament no hem sabut fomentar la creativitat, les idees o la iniciativa dels nostres components. Jo crec que és aquí on hi ha una de les claus del canvi.

Com esteu possibilitant més participació?

Fa dos anys que una comissió està dissenyant noves formes de gestió que el mes de juliol posarem en funcionament. Desapareixen de la nostra organització els departaments, les subdireccions... Anem cap a un sistema i una organització que deixa en mans de tots els professors l'autoritat i la responsabilitat de l'organització i de la seva gestió. Tenim clar que el desenvolupament de la nostra organització va unit al del nostre professorat. Hi haurà unitats de funcionament bàsiques que seran propietàries de la totalitat d'un procés. A cada unitat de funcionament hi haurà de 8 a 10 professors. Ells seran els responsables finals del fragment del procés educatiu que els ha correspost.

És un canvi fort. On queda la coordinació o la unitat de criteris?

És una forma de gestió que fomenta l'autonomia i l'autoorganització. Però l'autonomia no és sinònim d'independència. Hi ha una interdependència important que està basada en el Marc General que ens uneix tots i que conté la Missió i les Estratègies Generals de la nostra ikastola, així com els objectius de totes les àrees i nivells. Aquest Marc surt de l'acord pres entre tots de ser els millors en allò que s'ha establert.

I la coherència pedagògica?

La coherència que surt del compromís i acció conjunta en l'èxit d'aquesta missió i la riquesa que deriva de posar en joc la iniciativa i els coneixements de cada equip de persones són els eixos sobre els quals s'aguanta el futur de la nostra organització. Quan alguna cosa no funciona, qui detecta el problema és el responsable de promoure les accions de millora, els projectes

o els processos que consideri necessaris. Tots som responsables, davant dels altres, de complir la nostra missió i, alhora, tots hem d'exigir responsabilitats als altres. La solució d'un conflicte o la resposta a una necessitat sempre es detectarà en el moment en què es produeix i, tot, serà molt més àgil.

Quin paper té la direcció en aquest tipus de funcionament?

La seva feina no té res a veure amb el que he dit. La direcció ha de crear el context, facilitar i ajudar que tot el canvi es dugui a terme. Una de les missions fonamentals és donar coherència al conjunt i promoure

idees i projectes que puguin millorar tota l'organització. Formular polítiques i estratègies generals i incidir en el terreny de la innovació són aspectes d'indubtable importància que no poden escapar-se de la seva responsabilitat.

La participació del professorat es pot avaluar? Com?

Em preocupa més assegurar que el professorat entengui que té a les seves mans els reptes que ell mateix s'ha marcat. Estic convençuda que, si ho entén, donarà el màxim de si mateix per aconseguir el que s'ha proposat. En aquesta nova organització, hem establert uns indicadors iguals per a totes les unitats bàsiques de funcionament. Tots estem obligats a comunicar el grau d'èxit. Un d'aquests indicadors es refereix als grups de millora i projectes d'innovació en què participa cada professor. No hi ha dubte que aquesta dada és exponent d'allò que ens interessa.

Quan trobes una pedra al carrer...

Que n'és de fàcil d'enretirar-la!

Un dia, Diògenes s'estava palplantat a la cantonada d'un carrer, rient com un foll.
 – De què rius? -li preguntà un vianant.
 – Veus aquella pedra que hi ha al mig del carrer? D'ençà que he arribat aquí, de bon matí, deu persones s'hi han entrebancat, maleint la seva pega; però cap d'elles no s'ha pres la molèstia d'enretirar-la perquè els altres no hi ensopeguessin.

Al bell mig d'un barri jueu

Patis i jardins privats, una setmana al teu abast.

El cinquè mes de l'any convida a recomanar-vos una ineludible visita pels carrers empedrats de l'antic barri jueu de Girona. Carrerons estrets i sinuosos de llambordes exaltants acompanyen el visitant al mateix cor de l'Edat Mitjana.

El Call, nom amb què se'l coneix, va ser durant els segles XII i XIII un dels enclavaments jueus amb més projecció i esplendor d'Occident. Sinagogues, escoles, tallers, artesans i mercaders omplien la vida social d'una comunitat, que arribà a disposar d'una administració i un autogovern propis.

A tocar de la catedral que va inspirar Prudenci Bertrana, es troba un dels conjunts judaics més destacables d'Europa que ofereix al visitant un itinerari turístic, assolint la seva cúspide durant aquest mes, quan s'incorpora al circuit la visita de pa-

tis i jardins privats d'aquest conjunt arquitectònic, enguany només visitable entre els dies 13 i 21 de maig.

Per a més informació:

www.ajuntament.gi

Oficina de turisme Telf. 972.21.16.78

Què entenem per participació?

participació
professorat

Experiències i propostes que ens omplen d'idees.

PARTICIPACIÓ EDUCATIVA

Mestres infantil i primària – EP Balmes

És difícil d'imaginar la nostra feina sense participació. Tota activitat educativa implica participació. Cal, però, que aquesta participació esdevingui col·laboració, que sigui realment conscient i activa perquè tingui valor educatiu. Estem convençuts que el treball participat i la col·laboració de tots els membres de la comunitat educativa és l'única via per aconseguir el projecte comú d'educar. No té sentit la nostra feina sense alumnes, sense famílies, ni sense comptar amb la col·laboració d'altres professionals que permeten donar coherència i sentit al nostre objectiu.

No sempre és fàcil saber a qui, quan, com i en què podem demanar col·laboració i oferir participació. Aconseguir la col·laboració dels pares dels nostres alumnes és fonamental. Els demanem compromís en aquest acompanyar el procés d'aprenentatge i desenvolupament emocional dels seus fills. Poder oferir a les famílies moments de participació ajuda a formar equip, a sentir-se acompanyat i part fonamental i imprescindible del procés.

Fa tres o quatre cursos vam plantejar-nos noves oportunitats de participació de les famílies a l'escola, a partir de demandes referides a qüestions d'evolució emocional i de relació i d'altres d'interès per a l'organització d'algunes activitats escolars. Per respondre-hi vam proposar:

Trobades de Pares. Els pares decideixen el tema a tractar i l'hora de les Trobades i l'escola posa la infraestructura per fer-ho possible: lloc adequat, guarderia gratuïta. Els mestres participants no ensenyen, sinó que es limiten a facilitar la relació i a proporcionar l'espai i el material que ajudarà a la reflexió; fan de moderador i contacten amb especialistes que, en una altra sessió, recolliran les qüestions més rellevants i donaran pautes orientatives.

Les Jornades de Portes Obertes possibiliten que pares i fills comparteixin alguna de les activitats pròpies del curs. No hi ha res

d'especial, els pares participen de l'activitat normal a l'aula: una sessió de psicomotricitat o de música, una tarda de racons o plàstica, cantar nades, danses al pati aprenes a educació física o compartir un berenar de celebració de final de curs són activitats senzilles, sense cap més pretensió que la d'acostar els pares al dia a dia de l'escola. Veuen com els seus fills es relacionen, com resolen dificultats i com aprenen. Els pares es fan conscients de la feina del mestre i de la dimensió social de l'aprenentatge. La valoració que fem tots els participants d'aquestes activitats és alta. Els resultats ens animen a continuar pel camí de la col·laboració i de la participació conscient.

UN PROCÉS PARAL·LEL

Lidia Puig - EP Mataró

Parlar de participació és parlar de comunicació. Participar és implicar-se, formar part activa en projectes, debats, diàlegs... Quan ens sentim implicats en algun afer sovint se'ns desvetlla tot un potencial creatiu i aflora una part de nosaltres que potser estava endormiscada. De fet, crear és comunicar a l'altre, dir-se a si mateix, mostrar-se a través del fer o del dir. Per a això, cal algú disposat a escoltar. **Escoltar** en el sentit més ampli –*estar a l'escolta*–, que va més enllà del que seria simplement sentir. La participació entesa així requereix **un ambient** propici.

participació professorat

Del currículum de l'Etapa Infantil se'n desprèn una sèrie de principis que podrien ser alguns dels elements que afavoririen l'*ambient* de què parlem. Vegem-ne alguns: donar i respectar el marge d'acció de cadascú; diversificar les situacions d'intercanvi; facilitar que l'infant trobi el seu paper dins el grup; crear un clima relaxat i afavoridor del respecte mutu que inciti a la companyonia i a la solidaritat; fer que l'infant se senti atès i estimat; transmetre tranquil·litat i estar a l'abast del nen.

Substituir la paraula infant per la de mestre ens és totalment útil per pensar en l'*ambient* que cal afavorir:

- un *ambient* oxigenat compost d'un aire respirable que generi benestar,
- un *aire* que circuli per tots els departaments de l'escola a fi que, si s'obren portes, no hi hagi risc de contaminació.

Vull dir amb això que, així com el clima que es respira a l'aula depèn en gran part de la figura del mestre, el que es respira en l'equip de mestres depèn de la persona que se'n responsabilitza (comandaments mitjans, en terminologia empresarial). De la mateixa manera, els responsables necessi-

ten rebre, per part dels directius, un aire que els oxigeni i que els permeti de treballar amb portes obertes. Quan aquesta circulació s'obstrueix en algun sector es fa més difícil d'afavorir l'ambient desitjat, perquè no és gens fàcil poder donar als altres allò que un no rep. Així, doncs, aquest circuit permetrà treballar amb la mateixa *dinàmica* en tots els grups, sigui quin sigui l'estrat o nivell. La representació gràfica d'aquesta idea podria ser una piràmide on, a cada nivell, hi hauria un grup de treball diferent (membres directius, responsables, grups de mestres, mestres, grups d'alumnes).

Però, ¿com es genera aquest ambient que afavorirà una dinàmica?

Hi ha d'haver una filosofia compartida per tots els membres responsables (mestres, tutors, coordinadors, caps d'estudis, directius), fruit de la qual són uns principis i unes actituds bàsiques per a aconseguir una dinàmica on prevalgui la participació:

1. Estar en un estrat superior no vol dir jerarquia o poder que posa els altres al nostre servei, sinó que l'alçada ha de permetre veure des d'una perspectiva diferent i poder actuar, a partir d'aquesta visió, per a contribuir i *col·laborar* en la feina del grup. Cal tenir en compte que, des de baix, també es té un visió ampla i diferent del que hi ha a dalt. La panoràmica de l'ocell quan vola o la de quan està arran de terra és diferent però, alhora, complementària. Dues visions, ambientals i personals, que han de poder ser dites i contrastades a fi d'integrar-les constructivament.

2. Això ens porta a l'*avaluació*, que s'ha de produir bidireccionalment: avaluació conjunta de la feina del grup i de la feina del responsable, feta d'una manera continuada i integrada en la mateixa dinàmica de participació.

3. Els responsables de *dinamitzar* un grup han de partir de les necessitats del propi grup, evitant els discursos unidireccionals que poden contaminar l'ambient de sentiments de coacció i manipulació i frenant la participació. Cal permetre buits que vagin omplint-se de paraules de l'un i de l'altre. Això implica l'*espera* i la *tolerància* dels moments d'aturada i de silenci. Un silenci dels que parlen, no dels que tallen. Silencis d'un pensament que elabora i es prepara per a comunicar.

4. S'ha de crear un ambient de *seguretat* que permetrà que tothom pugui expressar el que pensa i el que sent. Com?

- Acceptant la singularitat de cadascun dels membres del grup. Tenint, a priori, una actitud *d'acceptació* de l'altre. Escoltant sense prejudicis a fi que allò que sentim s'apropi a l'objectivitat sense caure en un llenguatge egocèntric (més propi dels nens de quatre anys): quantes vegades parlem paral·lelament un amb l'altre sense escoltar-nos!
- Mostrant *confiança* en el potencial de cadascú i *donant valor* als pensaments i a les paraules dels altres, hi estiguem o no d'acord. Un punt de vista no és una veritat. De diferents punts de vista es pot arribar a una nova visió col·lectiva.

- Respectant *l'expressió d'emocions*. El que un pot sentir no és qüestionable. És la seva autenticitat.
- *Evitant d'utilitzar* les idees o els sentiments de les persones fora de context. Cal acceptar que en un ambient on s'intercanvien idees, projectes, emocions... poden aflorar *conflictes*. Això no ha de fer por; ben al contrari, els conflictes són generadors de creixement i permeten avançar. Quan estem immersos en un conflicte, i trobem estratègies per a sortir-ne, els integrem i esdevenen factors de canvi intern.

I acabaré amb unes paraules de James Hollis: «*L'ansietat és el preu d'un bitllet en el viatge de la vida, sense viatge no hi ha vida.*» I unes altres de Rumi: «*Déu et mou d'un sentiment a l'altre i t'ensenya per mitjà de sentiments oposats, que disposes de dues ales per volar, i no només d'una.*»

DEPARTAMENT DE COMUNICACIÓ I DE PARTICIPACIÓ

Quilo Martínez - EP Terrassa

Una empresa educativa moderna ha de tenir definida molt clarament una política de comunicacions, a nivell intern i extern. La realitat actual del món escolar i la necessitat de mantenir una imatge pública atractiva així ho exigeixen. Per altra banda, una entitat, que pel seu caràcter ha de mostrar coherència en tot el que fa, necessita sistemes de comunicació interna que facilitin el coneixement ràpid i efectiu, per part de tots, de les decisions, acords i mesures que es prenguin en qualsevol nivell i moment, i que permetin recordar constantment les grans línies que marquen el caràcter propi del centre, i que ajudin, a la vegada, a un coneixement més proper entre tots els grups i individus que componen el seu col·lectiu. El nostre Departament de Comunicació i Participació correspon a una àrea creada, ara fa dos cursos, amb la intenció, precisament, de millorar, promoure i establir canals que facilitin la comunicació i la participació entre els diferents estaments, així com coordinar la relació entre l'escola i els mitjans de comunicació de la ciutat. D'aquesta forma s'ha intentat facilitar el creixement dels nivells de participació de la comunitat escolar en les activitats i propostes

plantejades des de l'escola i, al mateix temps, permetre el contacte i coneixement de la realitat personal i de treball dels membres dels diferents nivells, en un moment en què l'escola es va donar una nova estructura organitzativa amb un Equip Directiu únic des de P3 fins a Batxillerats.

A nivell de comunicació interna, hem de valorar positivament la decisió de la direcció d'establir, a l'escola, reunions mensuals de *Claustre General*, on hi participa tot el professorat. Igualment és positiva l'organització de cicles de *xerrades de formació* per a pares i mares d'alumnes, sobre temes d'interès educatiu; així com la dinamització de les publicacions de l'escola en què hi participen membres dels diferents estaments.

participació
professorat

Actualment s'edita: *L'Escola*, revista d'aparició mensual, destinada a tots els alumnes i famílies que informa d'allò més significatiu de la vida de tota la comunitat educativa; la *Carta del Mes*, full mensual, dirigit als pares, breu i a manera de calendari, amb totes les activitats importants a realitzar durant el mes a les etapes d'Infantil i Primària; *Notes de Treball*, publicació interna destinada a tots els treballadors de la casa i a través de la qual es comunica, mes rere mes, el calendari de reunions i activitats de les diferents etapes; on s'hi troba articles de contingut i, també, els aniversaris i celebracions del personal de la casa. La revista *Can Colapi*, d'aparició trimestral, va destinada a tots els antics alumnes, amb l'objectiu de mantenir els lligams amb aquest sector de la comunitat, donant informació sobre fets que poden ser del seu interès. El full *Paraula*, editat conjuntament amb el Departament de Pastoral, va destinat a tot el professorat, amb l'objectiu de donar textos de reflexió des de l'òptica de la fe. En aquests moments estem impulsant la dinamització de la *pàgina web*, amb la participació activa de pares i mestres.

**participació
professorat**

Finalment, en el pla de la comunicació externa s'ha aconseguit d'establir estratègies d'acció que han facilitat la presència continuada de l'escola als mitjans de comunicació locals i comarcals; una publicitat implícita tant o més important que l'explícita, que també es fa. Ha estat interessant el programa "Escola Oberta", promogut des de direcció, que planteja la projecció de l'escola més enllà de les aules, organitzant cicles de xerrades i altres activitats obertes a tota la ciutat. La posada en marxa d'aquest programa, que reforça l'actitud ja coneguda d'obertura de l'escola envers la ciutat, ha facilitat molt aquesta presència als mitjans de comunicació.

UNA MANERA MÉS DE PARTICIPAR

Manel Pagès - EP Sant Antoni

Participar és una paraula d'aquelles amples i genèriques. I potser no tothom entén la mateixa cosa o, simplement, troba que té altres vessants significatius. Crec que molta gent pensa que una escola és alguna cosa més que uns quants grups de nois i noies que arrossegueu les seves motxilles d'una classe cap una altra a veure què diu aquell professor o professora. Estic segur que molta gent pensa que una escola ha de ser alguna cosa més que una rutina d'exercicis, xerrades, treballs en grup, sortides, exàmens i avaluacions. Dono per entès que a tots ens preocupen els alumnes, la seva motivació (què difícil motivar, oi?), el seu futur, el seu lent i trontollant anar-se fent homes i dones. Entenc perfectament que participar vulgui dir preocupar-se per tot això i, amb la millor de les intencions, fer perquè tot vagi una mica millor gairebé que amb una finalitat: que els alumnes, i els mateixos professors/es, es trobin més a gust a l'escola i, tots plegats, treballin també més a gust. Però, ves per on, arribem al terreny més personal. De vegades és tanta la preocupació pels alumnes que, entre cometes, i quedí molt clar que entre cometes, el paper del professorat queda com "difuminat". Es manté amb ell una relació professional i laboral distant i –passa de vegades– el professorat

se sent relegat quan, per molts, l'escola és el lloc on més hores passen després de casa seva. Qui, d'entre els possibles docents que llegeixin això, no ha pensat alguna vegada que ja n'hi ha prou de "voluntarisme"? Qui no ha pensat que aquest munt d'hores que es fan a casa ja s'han convertit en "norma"? Qui no ha pensat que ja n'hi ha prou d'iniciatives de "bona voluntat" a dins del centre? I, també cal dir-ho, qui no continua fent-ho?

Potser algú pensi que exagero, però darremament la funció pedagògica del professor/a, del mestre/a, s'ha anat diversificant tant que ha generat, en proporcions que abans eren impensables, estrés i, fins i tot, un cert complex com de solitud, de persona que es pensa que està tota sola davant d'una feina que, de vegades, l'ultrapassa. Algú diu que no? I el tractament de la diversitat i els conflictes que suposa? I la descàrrega de feines i obligacions que deixen caure sobre els docents els pares, la societat, els mateixos equips directius? I la impossibilitat –deguda a una jornada lectiva excessiva fardada d'hores de classe i substitucions– de compartir experiències amb altres companys de centre? I l'angoixa que genera aquesta manca de motivació per part dels alumnes? Qui no s'ha sentit deixat de banda, mancat de suport, aclaparat per les responsabilitats? A qui estranya que la depressió causi estralls entre els docents?

Els professors i professores –potser no tots, però jo diria que majoritàriament– s'identifiquen, amb una frase que, no fa gaire, utilitzava Joan Barril en una de les seves columnes: "se senten els últims micos dins l'escala social del món de l'ensenyament". La veu del claustre de professors ha de ser tan escoltada com la dels pares, la de la societat, la del Departament d'Ensenyament... encara que no tingui pes jurídic.

Participar també és fer-se'n càrrec de tot això i fer els possibles per posar-hi solució. I per començar ja va bé intentar millorar les condicions de treball. Representar els companys davant els equips de gerència de les escoles, a fi de dignificar al màxim possible la funció pedagògica i el seu paper social, és, encara que no ho sembli, agradi o no, una altra forma de participar.

El proper número anirà dedicat a «L'ACOLLIMENT».

Un primer pas per a la implicació

La informació, beceroles de la participació.

La política aprovada en Assemblea amb un grau d'acceptació més gran va ser la política 1 sobre la coresponsabilitat i la implicació dels diferents estaments en el projecte educatiu de l'escola.

Aquesta política es concreta amb dos objectius. El primer, *establir mecanismes afavoridors de comunicació a l'escola*; i el segon, *promoure, sobretot entre els docents, la creació de grups de millora a partir de projectes concrets de l'escola*.

En aquest article plantejarem com estem portant un projecte en relació a l'objectiu 1. Aquest curs vam organitzar una comissió sobre comunicació, formada per persones de les escoles que tenen responsabilitats en temes de comunicació interna i/o externa i membres de l'Equip de Gestió (Q. Martínez de Terrassa, M. Pérez de Mataró, M. Puig de Sarrià-Calassanç, R. Francolí –Secretari General– i X. Gilabert de l'Equip de Gestió), amb l'objectiu de reflexionar i donar pautes d'actuació que ajudin a millorar la comunicació a les escoles i la projecció exterior de les accions que s'hi duen a terme, així com elaborar mecanismes que la facilitin. La primera cosa que vam veure era que els subjectes de comunicació estaven molt clars (els diferents estaments de l'escola: alumnes, pares, personal docent i no docent, antics alumnes, Consell Escolar, associacions...) però que sobre els objectes de comunicació calia treballar-hi. Finalment hem estructurat la informació en vuit blocs que anomenem àmbits de comunicació: Escola Pia, Secretariat i Equip de Gestió, ordenament laboral, administració educativa, gestió econòmica del centre, organització del centre, funcionament del centre i aspectes humans del centre.

Estem elaborant un instrument informàtic que faciliti la relació de cada un dels àmbits de comunicació i, per a cada un dels estaments, quina és la informació que han de tenir, quan l'han de tenir, qui l'ha de comunicar i com ho ha de comunicar.

El fet de tractar-ho informàticament facilitarà informacions com la de saber d'un tema quina informació han rebut els diferents estaments, o, un estament, quines informacions han rebut d'un tema.

També s'han contemplat en aquest projecte tot un seguit d'accions comunicatives que s'haurien de produir quan es duen a terme fets concrets: quan hi ha personal nou a l'escola, quan es nomenen nous càrrecs (tutors, coordinadors, caps d'estudi...), i cal tenir estudiat i articulat quina informació han de rebre, qui l'ha de comunicar...

Només de parlar-ne, ja hem vist temes dels quals alguns estaments reben poca o cap informació sobre apartats concrets d'alguns àmbits.

Entenem que aquesta eina contribuirà a facilitar la gestió (des del seu plantejament

Augmentar la coresponsabilitat i la implicació dels docents, no docents, alumnat i pares i mares en el projecte educatiu integral de l'escola, millorant-ne el seu coneixement i afavorint-ne la seva millora.

(Política 1 – Assemblea 1999)

inicial a l'execució de les diferents accions) de la comunicació a l'escola.

Un dels reptes que tenim, pel que fa a la comunicació i a la informació és integrar les noves tecnologies de la informació en el dia a dia de l'escola. En aquesta línia, a partir del proper curs, treballarem en ampliar i dotar de continguts la intranet de l'Escola Pia, de forma que sigui un autèntic espai virtual de comunicació entre els diferents estaments implicats en la vida de l'escola. Aquestes accions, junt amb les moltes que s'estan fent i dissenyant a les escoles, algunes de les quals han sortit en aquest recull i en el del número anterior, han de contribuir a la millora de la participació dels diferents estaments a les escoles.

Xavier Gilabert - Equip de Gestió

Noticiari breu

BALAGUER

PLAÇA "BISBE CASALDÀLIGA"

Gairebé uns 500 nois i noies de tot Catalunya es trobaren a Balaguer per tal de celebrar la trobada anual d'alumnes i professors amb escoles associades a l'UNESCO de Catalunya. En aquesta jornada es va inaugurar la Plaça Pere Casaldàliga, ubicada al costat de l'escola.

INTERCANVI

El dia 24 de març ens van visitar els alumnes de 6è de primària de les escolàpies del Clot, amb qui els nostres alumnes del mateix curs van tenir l'oportunitat d'intercanviar experiències i amistat.

IGUALADA

PREMI PER A UN ALUMNE

L'Antoni Valls, de 1r d'ESO, ha estat el guanyador en la categoria de secundària, del concurs de dibuixos per al cartell de la Festa de la Bicicleta.

4T TROFEU 3X3 DE BÀSQUET

La ciutat d'Igualada es va tornar a bolcar amb la màgia del bàsquet 3x3 per mitjà del quart trofeu d'aquesta modalitat de tres contra tres que organitzem a l'escola i que va ser un èxit absolut. El pavelló va omplir-se de jugadors amb l'única missió de passar-s'ho bé tot emulant els grans astres de la cistella.

MATARÓ

TALLERS PER LA PAU

El 12 d'abril se celebrà a Mataró la *Jornada per la Pau i la no violència*. Els alumnes de 3r a 6è de primària es van repartir en diferents tallers on es van realitzar diferents activitats: jocs cooperatius, visita a la botiga de Comerç Just, visita a una residència d'avis, audició de cançons, pel·lícules, contes,... Com a fi de festa, es va organitzar una tarda d'animació musical per a tot els alumnes.

CRÈDIT INTERDISCIPLINAR D'EMPRESA

En el marc del Projecte Interdisciplinar d'Empresa, un grup d'alumnes de 4t d'ESO han iniciat unes pràctiques en diferents àmbits de l'estructura organitzativa de l'escola (Recepcions, Administració, Arxiu, Secretaria, Copisteria, Material) amb l'objectiu bàsic de conèixer des d'una òptica administrativa i pràctica el funcionament de la mateixa.

OLOT

LA PASSIÓ A L'ESCOLA

Per celebrar la Setmana Santa, els alumnes del cycle superior de primària han fet la representació de la Passió a l'església de l'escola, una a la

tarda i l'altra a les 9 del vespre, tothom hi ha estat convidat, alumnes, pares, avis, mestres...

CANGUR-2000

Organitzat per la Societat Catalana de Matemàtiques, el dia 16 de març, es van reunir 89 centres de Catalunya, Castelló, Balears i altres països europeus per gaudir fent problemes, en una gran *festa de les matemàtiques*: el **Cangur-2000**. La nostra escola hi va participar, i en el nivell 1, ha estat classificat l'alumne Marc Plana, de 3r d'ESO, en el lloc 41, de 2.253 participants. En el nivell 2, l'Adrià Bassagnanys i en Jordi Guinart, de 4t d'ESO, han estat classificats en els llocs 41 i 46, respectivament, d'entre 2.074 participants.

SANT ANTONI

MESTRES PER UN DIA

L'Any passat vam presentar la maleta pedagògica "A PEU PEL RAVAL, ÉS TOPE!" amb la proposta d'uns itineraris per aquest barri barceloní. Un cop estudiada la història de la ciutat en un crèdit variable de 3r d'ESO, quatre alumnes han fet de guies culturals a una classe d'alumnes de 5è de Primària de l'escola pública Drassanes, seguint un itinerari del Raval Solidari. Una experiència docent nova que intercanvia vivències amb alumnes d'altres escoles, i per suposat, entre docents, amb els quals ja fa més d'un any que hi treballem.

SARRIÀ

PRIMERA PROMOCIÓ DEL 2n CENTENARI

Els dies 8 i 9 d'abril, l'alumnat, les famílies i el professorat, de 6è de primària, van fer una trobada a la residència Infantil "El Carral", a Riner (Solsonès), per celebrar aquest esdeveniment, a l'hora de fer viure el recull de vivències que les famílies i el professorat han anat elaborant durant força temps per a aquesta ocasió. Ha estat una jornada per gaudir amb la memòria de tots i posar fil a l'agulla, a una nova etapa que comença el proper mes de setembre.

EL DIA DE LA FAMÍLIA

El proper dia 6 de maig celebrarem aquesta tradicional jornada, protagonitzada per la junta de pares i mares de la nostra escola, sota el lema "Construïm la Pau". Enguany volem unir el nostre esforç i il·lusió per tal de col·laborar en la creació d'una biblioteca escolar per a l'Escola Joseph Faye de Oussouye del Senegal.

SITGES

BERENAR SOLIDARI

El 7 d'abril es va realitzar amb molt d'èxit aquesta activitat que vol ser un acte d'escola a favor de la solidaritat amb els que tenen menys

que nosaltres. Durant tota la setmana anterior es treballa a les sessions de tutoria i a diferents àrees el problema de la desigualtat de recursos, a partir d'un material de Mans Unides. I el darrer dia de la setmana, a la tarda, es fa el berenar: l'APA hi fa l'aportació de la coca i la xocolata (de comerç just) i una colla d'alumnes voluntaris tenen cura del desenvolupament de l'acte. Els diners que es recullen es destinen al projecte escolapi d'Oussouye, al Senegal. A més, hi ha parades de productes de comerç just i de material informatiu, per cooperar també amb altres pobles del tercer món.

Aquell dia també es va presentar el gran llibre de la Pau, elaborat per l'alumnat de primària, a partir del temes treballats en funció de la crida de la UNESCO en ocasió de l'any internacional de la cultura de la pau.

TÀRREGA

JOCS FLORALS 2000

El passat divendres, 7 d'abril, vam celebrar els Jocs Florals al teatre Ateneu de la ciutat de Tàrraga, ja que, aquest any, el dia de sant Jordi cau dins les vacances de Setmana Santa. Com ja és tradicional, a més de les poesies i redaccions, hi va haver l'actuació dels alumnes de totes les classes, amb balls populars, sardanes, concerts de guitarra i aeròbic.

TERRASSA

HOMENATGE A JOAN SOLER I PIERA

El diumenge 7 de maig es portarà a terme a l'escola un acte d'homenatge a Joan F. Soler i Piera, que va ser director gerent d'aquesta Escola i, posteriorment, director de l'Escola Pia de Sarrià.

L'acte es realitzarà en el context de la tradicional Festa de la Primavera organitzada per l'Associació de Pares d'Alumnes. Aquest dia s'inaugurarà, al pati de les oliveres de l'Escola, una font que portarà el nom de l'exdirector. Aquest acte d'homenatge és promogut pels integrats de les juntes de les APAs de l'Escola des de l'any 1981 fins el 1991 i per la direcció de l'Escola.

PREMIS CALASSANÇ

Del 13 al 26 de maig es mantindrà oberta a la sala d'Amics de les Arts de Terrassa l'exposició de les obres finalistes de la modalitat Pintura de l'onzena edició dels Premis Calassanç organitzats per l'Escola Pia.

Per altra banda el dimarts 23 de maig es realitzarà al teatre de l'escola l'acte de lliurament de premis de les tres modalitats del certamen, prosa, poesia i pintura. En aquesta onzena edició dels premis van participar escriptors, poetes i pintors de diferents ciutats de Catalunya, prin-

cipalment de Barcelona, Girona, Lleida, Granollers, Terrassa i Sabadell.

VILANOVA

EDUCACIÓ ARA PER A TOTHOM

El dijous 6 d'abril, representants dels alumnes de primària de l'escola van prendre part a l'Ajuntament, en un acte conjunt amb representants de les altres escoles de la ciutat per reclamar el dret de tots els nens i nenes de la terra a l'educació, en el marc d'una campanya organitzada per Intermón. Durant tota la setmana, una gran pancarta a la façana de l'escola ja reclamava trencar el cercle de la pobresa. L'alumnat de primària ho va expressar gràficament amb una empremta digital en uns fulls on reclamava aquest dret i es va elaborar un manifest que fou llegit a la sala de plens de l'Ajuntament.

INSTITUCIÓ

REUNIÓ FEDERACIÓ D'APAs

El dissabte 1 d'abril va tenir lloc a l'Escola Pia de Sarrià la primera reunió de la nova Junta de la Federació d'APA de l'Escola Pia de Catalunya, que va ser escollida en la reunió celebrada a Olot el passat mes de gener i està formada per representats de les escoles de: Sarrià, Igualada, Olot, Sabadell, Balmaes, Sant Antoni, Granollers i Mataró.

En aquesta reunió s'escolliren els diferents càrrecs de la nova Junta, es planificaren les reunions i es concretaren els projectes de treball per a aquest curs.

CONSELL DEL PIL

El dia 29 de març, es va reunir el Consell del «Projecte Institucional dels Laics» per avaluar les dues trobades de cap de setmana dels Grups de Missió, i per preveure la continuació del curs i començar a plantejar el curs vinent.

ESTADES PEDAGÒGIQUES

DE LA FUNDACIÓ JOAN PROFITÓS

La Fundació Joan Profitós, sota el patronatge de l'Escola Pia de Catalunya, convoca aquestes Estades Pedagògiques per als seus alumnes de secundària obligatòria, del 13 al 17 de juny. Amb aquesta activitat es vol premiar el treball, la motivació i l'esforç de superació personal, així com l'actitud de servei als altres i col·laboració en les activitats de l'escola que han demostrat els alumnes al llarg del curs. Totes les estades són en règim d'internat. L'oferta és de 6 estades de descoberta del medi marí, alta muntanya, àrea natural i també artística. Les bases demaneu-les a la vostra escola. El termini de presentació de candidatures acaba el 26 de maig.

Per cuinar, ens embrutem i hi posem l'esperit

La participació: una actitud indispensable.

El mes passat ja dèiem que la participació de l'alumnat era –o havia de ser– un tret d'identitat de la nostra escola. Què no dir ara de la participació dels docents?

De la mateixa manera que no podem ensenyar a cuinar sense fer cuinar, podem ensenyar cuina si nosaltres no cuinem mai? O, si no hi creiem, o no estem convençuts d'allò que volem transmetre?

Bé, acceptem això darrer i centrem-nos en la nostra pràctica de participar en la cuina on es couen les decisions (la majoria banals, però que van definint un estil) i el dia a dia de l'escola. El títol de la nostra darre- ra Jornada "culinària" col·lectiva, Noguera enllà, ja dóna la clau: *Tots podem aprendre a cuinar millor*. La participació sembla ser un d'aquells valors propis (P. Andreu *dixit*), mirat amb una bona pila dels cent ulls d'Argos (el que ja és més difícil de dir és si és humus, vivència o intuïció; perquè ni a l'expert Sr. Zabala li va quedar clar del tot).

La participació, potser, comença quan m'adono que no tot em va perfecte, que puc aprendre dels altres i quan sóc capaç de deixar-me ajudar. O, quan percebo que, des de la meua simple aportació, l'escola millora (i que jo personalment també milloro amb el que rebo de l'escola). O quan descobreixo que hi ha un projecte col·lectiu que no pertany a ningú en concret (en diem de l'Escola Pia), però que només és possible si hi ha persones que hi creiem, que ens el fem nostre (que no vol dir a la nostra mida) i que l'empenyem. O encara quan

m'adono que tenim una gran tradició (que ens dóna dignitat) però que hem d'educar des de la realitat i que les fórmules o receptes caduquen ràpidament (i que de res serveix pontificar, ni que sembli "*ex cathedra*" sobre els menús d'altres temps).

Alerta, però, a no confondre l'acció participativa amb la xerrameca: no cuina millor qui més en parla, sinó qui està més avesat a embrutar-se els dits i a assajar menús segons les circumstàncies. Perquè, participar no és sobretot enfangar-se en el batibull diari i creure que val la pena fer-ho? I que així els qui degusten la nostra cuina noten l'amor amb què hem cuinat?

Zum-zum

agenda

MAIG

- 5 • Reunió zones de pastoral, de 10 a 1
- 8 • Reunió coordinadors pastoral, de 2/4 de 4 a 6.
  - Reunió delegats d'alumnes, de 4 a 6.
- 9 • Reunió mediatecaris, de 10 a 2. Granollers.
- 10 i 17 • Reunió responsables manteniment, de 3 a 5 *
- 12 • Jornada Esport i Convivència, a Caldes.
- 18 • Reunió responsables PAI, de 10 a 1.
  - Reunió responsables PGS, de 4 a 6.
- 22 • CEP-2, de 4 a 6.
  - Reunió responsables orientació professional, de 4 a 6 de la tarda.
- 23 • Reunió responsables informàtica, de 2/4 de 4 a 6.
- 24 • Reunió responsables d'extraescolars, de 5 a 7.
- 25 • CEP-1, de 4 a 6
  - Reunió responsables FO i BT, de 4 a 6.
- 26 • Darrer dia presentació candidatures Estadis Pedagògiques (*)
- 31 • Lliurament Premis Creativitat, a Balmes, a 2/4 de 7.

JUNY

- 2 • Reunió zones pastoral, de 10 a 1.
- 5 • Reunió Consell Institucions, de 7 a 9.
- 13-17 • Estades Pedagògiques. (*)
- 14 • Alifara
- 25-30 • "6 dies diferents" a Pineta.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

(*) Alerta! Canvis respecte al calendari general.

La revista Papers és una publicació del

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Ronda de Sant Pau, 80 2n - 08001 BARCELONA
Tel.: 93 441 00 04 - Fax: 93 441 02 87
e-mail: escolapia@epcat.net - http://www.epcat.net

Consell de redacció:

Ricard Coma, Xavier Gilibert,
Carme Guàrdia, Manel Pagès i Eulàlia París.

Maquetació:

Carme Roig.

Coordinació:

Eulàlia París.

e-mail **PAPERS**: papers@epcat.net